

INFORMATIEBRIEF

Aan de colleges van burgemeester en wethouders
van de tien gemeenten in Zuid-Holland Zuid

Dordrecht, 21 juni 2022

Betreft: ontwikkeling Zorg- en Veiligheidshuis Zuid-Holland Zuid

Geachte leden van het college,

Sinds 2009 biedt het Zorg en Veiligheidshuis in Zuid-Holland Zuid een netwerk waar gemeenten, justitiële organisaties en zorgorganisaties individuele complexe casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid coördineren. De omgeving waarin het Zorg- en Veiligheidshuis ZHZ werkt is de laatste jaren flink in beweging. Gemeenten hebben nieuwe taken gekregen in het sociaal domein op het vlak van huiselijke geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis), jeugdhulp, passend onderwijs, participatiewet, werk- en inkomen, WMO-voorzieningen, geestelijke gezondheidszorg, beschermd wonen en nazorg ex-gedetineerden. Bij alle partners, zowel vanuit het sociaal- en zorgdomein als vanuit het veiligheidsdomein, is een omslag te zien van denken en handelen vanuit systemen en organisaties naar meer ontschotting en integraal werken. Er wordt steeds minder geredeneerd vanuit één organisatie of één dominant aspect van een probleem, maar steeds meer vanuit een (maatschappelijke) opgave. Dat is mooi, maar dat vraagt ook een herbezinning op de rol en positie van het Zorg- en Veiligheidshuis in Zuid-Holland Zuid.

Landelijke Meerjarenagenda

Verleden jaar (2021) hebben 13 samenwerkende landelijke partijen, onder wie de VNG, de Nationale Politie, Jeugdzorg Nederland en de ministeries van VWS en JenV, een Meerjarenagenda 2021-2024 vastgesteld voor de Zorg- en Veiligheidshuizen. Intensieve en multidisciplinaire samenwerking staat daarbij voorop. Deze Landelijk Meerjarenagenda kent drie ontwikkellijnen met veertien bijbehorende thema's. Het vertrekpunt voor een goede verbinding met maatschappelijke ontwikkelingen en netwerken in de omgeving van de Zorg- en Veiligheidshuizen, is het hebben van een stevige basis met de eigen partners. Dat vraagt een investering en regionaal bestuurlijk draagvlak om eind 2024 in alle regio's duurzaam een basisdienstverlening van voldoende omvang en kwaliteit te kunnen aanbieden. We gebruiken de Landelijke Meerjarenagenda Zorg- en Veiligheidshuizen 2021 – 2024 als kapstok. Deze kent drie ontwikkellijnen:

1. Personen met een (hoog) veiligheidsrisico
  - (Ex-)justitiabelen met een hoog veiligheidsrisico
  - Personen met onbegrepen gedrag met een hoog veiligheidsrisico
  - Geradicaliseerde personen en polarisatie

2. Verbinding met de omgeving
  - Regionale jeugdnetwerken
  - Lokale (sociale) wijkteams
  - ZSM-aanpak¹
  - Veilig Thuis en de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties
  - Regionale Informatie- en Expertise Centra (RIEC)²
  - Mensenhandel

3. Huis op orde
  - Informatiedeling & privacy
  - Ondersteunende ICT-oplossing
  - Lerende organisaties
  - Informatieverzameling en -analyse
  - Inrichting en besturing

Een stabiel Zorg- en Veiligheidshuis in de regio

Deze ontwikkelingen vormen het wenkend perspectief voor een stabiele en toekomstvaste positionering en inrichting van het Zorg- en Veiligheidshuis in de regio Zuid-Holland Zuid. Het Zorg- en Veiligheidshuis ZHZ is een uniek regionaal samenwerkingsverband waarbij de onafhankelijke positie een belangrijk aspect is. Het Zorg- en Veiligheidshuis werkt in opdracht en ten dienste van de tien gemeenten in de regio. Ze werkt daarbij nauw samen met de sociale wijkteams, politie en justitie, de Dienst Gezondheid en Jeugd, jeugdbeschermingsorganisaties en zorgpartijen. Er is tevens een nauwe samenwerking met het Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond in het kader van kennisdeling en informatie-uitwisseling.

Het Zorg- en Veiligheidshuis ZHZ kent een wankel basis. De gemeente Dordrecht treedt nu op als kassier en als werkgever voor vaste medewerkers en voor detacheringen en inhuur. In de praktijk is dit omslachtig en levert het een risico op voor de continuïteit van de organisatie; medewerkers ontberen een stabiele basis. De stuurgroep heeft al eerder de intentie uitgesproken om de medewerkers van het Zorg- en Veiligheidshuis meer zekerheid te geven. Dit om goed werkgeverschap te tonen en de continuïteit van werkprocessen in het Zorg- en Veiligheidshuis te waarborgen.

---

¹ Zorgvuldig Snel Maatwerk; Veelvoorkomende criminaliteit zoals (winkel)diefstal, vernieling of zakkenrollerij zorgt voor veel overlast. Voor deze lichte misdrijven is de ZSM-aanpak ontwikkeld.

² Tien Regionale Informatie- en Expertise Centra (RIEC's) en het Landelijk Informatie- en Expertise Centrum (LIEC) richten zich op de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Ze verbinden informatie, expertise en krachten van de verschillende overheidsinstanties..

Analyses en adviezen

Vanwege de langdurige uitval van de manager van het Zorg- en Veiligheidshuis ZHZ heeft de stuurgroep per 16 mei jl. de heer E.H.A. Magnée aangesteld als interimmanager. De stuurgroep heeft zijn eerste bevindingen en adviezen besproken. Deze hebben betrekking op versterking van de organisatie en bedrijfsvoering op korte termijn en een stabiele positionering en aansturing op de (middel)lange termijn;

Organisatie en bedrijfsvoering

De medewerkers van het Zorg- en Veiligheidshuis vormen ieder op hun gebied de spil in het (boven)regionale netwerk van ketenpartners. De casuïstiek die zij behandelen is complex, langdurig en niet altijd binnen werkuren en kantoortijden. De werkdruk (caseload) is onverantwoord hoog en er is geen tijd en ruimte voor informatievergaring en advisering aan gemeenten (bijvoorbeeld over jeugdgroepen, ondermijning, en andere actuele ontwikkelingen). Hierdoor heeft het Zorg- en Veiligheidshuis te maken met uitval en verloop bovenop de reeds openstaande vacature(s). De aflopende inzet van inhuurmedewerkers is al met enkele maanden verlengd, maar een dringende en duurzame oplossing is noodzakelijk. De Stuurgroep heeft daarom toestemming gegeven om de formatie op het punt van procesregie, kennis en advies met één fte uit te breiden.

De interimmanager heeft vastgesteld dat er onvoldoende inzicht is in de opbouw van de begrotingen en de kosten en de baten. Er zijn, naast de jaarverantwoording, geen management- en bestuursrapportages, en er zijn geen duidelijke werkafspraken met de beheergemeente Dordrecht over de financiële administratie en de planning en control. Versterking van de bedrijfsvoering is dringend noodzakelijk en zal op korte termijn gerealiseerd moeten worden om tot goede basis te komen. De stuurgroep heeft daarom toestemming gegeven om een (senior) financieel medewerker aan te stellen met als taken en verantwoordelijkheden, onder meer;

- Planning en Control; opstellen begrotingen, jaarstukken, verantwoordingen
- Informatievoorziening; organiseren en verzorgen van dashboards, monitors en rapportages
- Bedrijfsvoering; primair aanspraakpunt voor hr, ict, facilitaire zaken, etc
- Contractbeheerder; opstellen en beheren van dienstverleningsovereenkomst met beoogde Serviceverlener en met verhuurder.

Deze twee formatie-uitbreidingen worden verwerkt in de begroting van 2023.

Positionering en aansturing

Het Zorg- en Veiligheidshuis ZHZ is nu een netwerkorganisatie zonder rechtsvorm waarbij de (centrum)gemeente Dordrecht als beheersorganisatie fungeert. Omwille van onafhankelijkheid en stabiliteit lijkt dit niet langer houdbaar. Voor de aansturing van Zorg- en Veiligheidshuizen onderscheid het Ministerie van Justitie en Veiligheid drie rechtsvormen³ ieder met zijn voor- en nadelen;

Variant 1; Horizontaal samenwerkingsverband (zonder juridische status)

Veel veiligheidshuizen zijn gestart als samenwerkingsverband. Het Zorg- en Veiligheidshuis ZHZ functioneert nog steeds op deze wijze zonder formele structuur. Het ontbreken van een formele

---

³ <https://www.veiligheidshuizen.nl/doc/toolbox/factsheet-rechtsvormen.pdf>

structuur maakt deze samenwerkingsvorm zeer flexibel. Het leidt echter ook tot onduidelijkheden en vrijblijvendheid, onder meer in de financiering, en biedt weinig houvast voor de (vaste en flexibele) medewerkers. Het ontbreken van een juridische basis maakt informatie-uitwisseling tussen ketenpartners moeilijk in relatie tot de privacywetgeving. Gemeenten (buiten de centrumgemeente) voelen weinig betrokkenheid en zeggenschap.

Variant 2; Stichting

Steeds meer veiligheidshuizen hebben de afgelopen jaren gekozen voor een stevigere juridische basis en betere governance. Een geëigende rechtsvorm hiervoor is een stichting; een privaatrechtelijke rechtspersoon met een eenvoudige bestuurlijke structuur bestaande uit een bestuur en een directie. De directie heeft een zelfstandig uitvoerende taak binnen de kaders en mandaten die het bestuur geeft. De stichting kan binnen die mandaten verplichtingen aangaan en medewerkers in dienst nemen. Dit biedt de medewerkers een stabielere basis, meer zekerheid en een grotere betrokkenheid. De werking van de stichting en de relatie met gemeenten en ketenpartners wordt vastgelegd in bijvoorbeeld statuten, subsidiebeschikking en een convenant

Variant 3; Gemeenschappelijke regeling

Een aantal Zorg- en Veiligheidshuizen is onderdeel van een Gemeenschappelijke Regeling. De Wet Gemeenschappelijke Regelingen stelt eisen aan de meerjarige planvorming, democratische controle en transparante verantwoording. Een gemeenschappelijke regeling is daardoor een zware bestuursvorm die veel vraagt van het bestuur en de directie middels meerjarenbegrotingen, zienswijzen, en jaarstukken. Een eigenstandige Gemeenschappelijke Regeling voor alleen het Zorg- en Veiligheidshuis ligt niet voor de hand. Opname in de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd biedt goede mogelijkheden tot samenwerking, maar kan tot afstand van ketenpartners leiden.

Advies

De stichting als rechtsvorm biedt het Zorg- en Veiligheidshuis een eigenstandige positie in de regio, met interne slagkracht op personeelsbeleid en informatievoorziening, en onafhankelijkheid in de hele keten van samenwerkingspartners. De ondersteunende taken (ict, hrm, control) kunnen middels een dienstverleningsovereenkomst worden afgenomen van de Servicegemeente Dordrecht. Via de stuurgroep worden de ketenpartners betrokken worden bij de planvorming. Beleid kan op ambtelijk niveau worden voorbereid in de ambtelijke overleggen Zorg en Veiligheid, en in het Regionaal Tactisch Overleg (met ketenpartners). De gemeenteraden worden op regelmatige basis door directie en bestuur van de stichting uitgenodigd voor informatiebijeenkomsten, zowel over de ontwikkeling van het Zorg- en Veiligheidshuis, als over de uitvoering van taken.

Verder onderzoek en uitwerking

De stuurgroep heeft kennis genomen van het advies om het Zorg- en Veiligheidshuis ZHZ in te richten als stichting en heeft hierbij ook de volgende overwegingen;

- Als netwerkorganisatie samengaan met het Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond is eerder afgewezen omdat het Zorg- en Veiligheidshuis dan minder zichtbaar wordt binnen de regio ZHZ en omdat dan de directe sturing van de gemeenten in ZHZ alsdan ontbreekt.
- Integraal onderdeel worden van de (centrum)gemeente Dordrecht of van de GR Dienst Gezondheid en Jeugd gaat ten koste van de onafhankelijkheid en heeft daarom voor

verschillende gemeenten en ketenpartners geen voorkeur. Deze opties worden evenwel niet op voorhand geheel uitgesloten.

De stichtingsvorm waarborgt echter wel de eigenstandige en onafhankelijke positie van het Zorg- en Veiligheidshuis.

De stuurgroep heeft de interimmanager van het Zorg- en Veiligheidshuis ZHZ opdracht gegeven om nader onderzoek te doen naar de vorming van een stichting en de juridische, financiële en organisatorische consequenties in kaart te brengen. Hierin begrepen is een (bijgestelde) begroting 2023 en een meerjarenbegroting. Deze kunnen aanleiding zijn tot aanpassingen in de bijdragen van gemeenten en ketenpartners. De interimmanager rapporteert hierover uiterlijk 1 september a.s. aan de stuurgroep. Bij een positieve beoordeling door de stuurgroep worden vanaf dat moment de colleges, de gemeenteraden en de ketenpartners betrokken bij de verdere uitwerking en besluitvorming.

De stuurgroep wijst u er op dat er vanuit de gemeenten parallel een adviesopdracht is verstrekt aan JB Lorenz om te komen tot een **Regionaal Fundament Zorg en Veiligheid** met daarin beleidsprioriteiten en aanbevelingen voor de gemeenten in Zuid-Holland Zuid. De uitkomsten van dit advies worden door het Zorg- en Veiligheidshuis meegenomen als richtinggevende kaders voor de positionering en dienstverlening van het Zorg- en Veiligheidshuis.

De stuurgroep adviseert u om deze informatiebrief ook te delen met uw gemeenteraad. Voor nadere informatie kunt u te allen tijde contact opnemen met de heer E.H.A. Magnée via email eha.magnee@dordrecht.nl

Met vriendelijke groet,
namens de Stuurgroep Zorg- en Veiligheidshuis ZHZ

D.A. Heijkoop
Voorzitter

Burgemeester Hardinxveld-Giessendam